

STANOVISKO

k diskusií k problému zvyšujúcich sa cien energií

1. Stanovisko SOS

Medziročný inflačný nárast v podobe najmä zvyšujúcich sa cien potravín, čipovou krízou a pandemiou odštartoval inflačnú špirálu. Jej dopad sa pre budúci rok ešte znásobuje a predpokladá sa výraznejší rast cenovej hladiny ako v priebehu tohto roku. Ďalším vstupujúcim a významným faktorom ovplyvňujúcim mieru rastu inflácie je zvyšovanie cien energií. Európskou komisiou vyhlásená stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a programové vyhlásenie Vlády Slovenskej republiky, by mali smerovať k prichádzajúcim opatreniam, ktoré pomôžu zastabilizovať situáciu spojenú s zvyšovaním cien energií v súvislosti s hrozbou energetickej chudoby a zvyšovaním konkurencieschopnosti podnikateľského prostredia na Slovensku.

Začiatkom roka 2010 bola Európskou komisiou vyhlásená stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu tzv. Európa 2020, ktorá určovala pre európske sociálne trhové hospodárstvo víziu na obdobie nadchádzajúceho desaťročia. Podstatou stratégie bola koordinácia hospodárskych politík a politík zamestnanosti s cieľom zabezpečiť rast a zamestnanosť. Stratégia z obsahového hľadiska zastrešuje cielený výber tém, z viacerých politík EÚ, hlavne výskumu, vzdelávania, zamestnanosti a sociálnych záležitostí, informačnej spoločnosti, podnikania a priemyslu, energetiky, životného prostredia. Jedným z piatich hlavných cieľov bola sociálna inklúzia teda vymanenie pomernej časti obyvateľov EÚ z rizika chudoby a sociálneho vylúčenia.

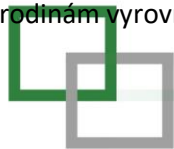
V súvislosti s zvyšovaním cien energií prebiehajú rôzne opatrenia v členských štátoch EÚ.

Napríklad 21. 10. oznámila Francúzska vláda jednorazovú nezdaniteľnú platbu 100 eur pre ľudí s príjmami nižšími ako 2000 eur mesačne. Ďalej zmrazila ceny plynu do konca roka 2022 a ďalší rast cien elektriny bude obmedzený na 4 % vďaka zníženiu daní.

Anglická vláda oznámila zriadenie fondu vo výške 500 miliónov libier (592,63 milióna eur) na pomoc domácnostiam s nízkymi príjmami s účtami za energie, najmä za kúrenie, ako aj za potraviny a oblečenie.

V Belgicku vláda začiatkom októbra predĺžila do marca pevné sadzby energií pre domácnosti s nižšími príjmami, okrem toho im poskytla 80-eurovú dotáciu na účty za energie.

V Poľsku plánuje vláda budúci rok vynaložiť až 1,1 miliardy eur na pomoc dôchodcom a mnohohodným rodinám vyrovnáť sa s účtami za energie.

Nemecká vláda nariadila, aby sa daň určená na podporu rozvoja obnoviteľných energií, ktorú platia všetci spotrebiteľia, znížila od 1. januára takmer o polovicu.

2. Závěry a odporúčania

Spoločné odbory Slovenska vnímajú negatívny dopad zvyšovania cien energií na spotrebiteľov medzi ktorých sa radia domácnosti, ale aj zamestnávateľov a ostatných spotrebiteľov ako významný, a to najmä v súvislosti s aktuálnym vývojom inflácie. Z toho dôvodu považujeme za nutné zmierniť dopady zvýšenia cien energií na koncových užívateľov, a to obdobným riešením ako v ostatných členských štátoch EÚ. Príklady a rôzne návrhy zaslali členovia Hospodárskej a sociálnej rady SR. Vzhľadom k duplicite navrhovaných riešení sme sa rozhodli vyjadriť svoje stanovisko k predkladaným návrhom priamo na rokovaní HSR. V rámci tohto stanoviska súhlasíme a vyjadrujeme podporu k uvedeným návrhom, ktoré podporujú priamu pomoc ohrozeným spotrebiteľom a zároveň odporúčame kontinuálne zavádzanie opatrení zamerané na dlhodobú stabilizáciu cien energií. Z nášho pohľadu najvýznamnejšie návrhy riešení uvedenej problematiky sú:

- Dočasné zníženie DPH
- Príspevok na platbu energií vo výške cenového rozdielu pre osamelých zamestnancov starajúcich sa o maloleté dieťa a nízkopříjmové skupiny obyvateľstva zarábajúcich pod priemernú mzdu v národnom hospodárstve a iné sociálne skupiny (napríklad dôchodcovia s dôchodkom pod priemerným dôchodkom v SR a pod.).

